

K o l i s e ä d u s .

I.

Ëgga koolmeister peab ollema kolitud mees.

Ea peab oskama:

- 1) iggast ramatust selge arrosamisega ja kommistamatta luggeda, mis ette pannakse,
- 2) ta peab silbi kaupa selgeste werima,
- 3) ta peab oskama Katekismusse Peatükid selletada, et lapsed sanna dest arro sawad,
- 4) Piibli Luggud kõnneldes juttustada,
- 5) kirjutada,
- 6) rehkendada,
- 7) notide järrel laulda. (Kui heäl ei kanna, siis õppigo wiolit mängima.)

Ëggal koolmeistril peawad ollema ommad kolikirjad, kuhho ta laste mois-
tust ja kolikaimist tähhendab.

II. Ëggapawasest kolipiddamisest.

Lapsed peawad hommiko warra kous ollema.

1.

Enne walget hakkab hommiko luggeminne waimolikko lauologa. Koolmeis-
ter loeb ühhe Testamenti ramato tükki, teeb lühifest maenitsust ja palwet, ehk
loeb hommo-ehk Ëffameie-palwet, sedda möda, kui õppetaja sedda käsib piddada,
ja lõppetab ühhe laulo salmiga.

2.

Hommiko luggemise järrel tulles Piibli Luggude selletamine. Koolmeis-
ter panneb kõnneldes Piibli Luggude tükki laste ette ja katsub küssides laste
moistust läbbi kas illusti tähhele pannud, mis rägiti; ning aitab, et lapsed õp-
piwad nimmed meles piddama. Ëgga tunni hakkatusseks peawad lapsed korra
pärast, üks hawal, eilafest tükkist selget arro teggema.

Siis tulles lühike Prufosci aeg.

3.

Rehkommiko järrel tulles ramato luggeminne, weriminne ja silbiarwaminne.
Neil lastel, sedda moistusse polest sünnib ühte seltsi arwata, olgo ühhesuggune
ramat ees, ja olgo keik ühhe jone peäl luggemas. Pingamisse määgid tulles sure
holega tähhele panna.

4.

Kus lapsed kirjutust õppiwad, sago kirjutusse tund ka enne lounat petud.

Siis tulles Louna aeg, ja sago ka lühikesse luggemisse ehk laulosal-
miga pühhetud.

5.

Kus lapsed rehkendamist õppiwad, sago se tund pärast lounat esimesseks petud.

6.

Siis tulles Katekismusse õppiminne. Lapsed õppiwad Peatükid selgeste,
ja koolmeister selletab täiema Katekismusse juharamist möda, et lapsed ka selget
arro sawad sest, mis nad pähhä õppinud. Ea peab ka küssides nende arrosamist
katsma.

7.

Kui õhto kätte jõudnud, siis tulles laulo wiiste õppiminne. Ëgga wiis-
tis lapsed õppiwad, peab koolmeister sure tahwli peäle kirjutama. Ei olle mitte
lubba, ilma nodita ue wiis õppetada. Koolmeister püüdko, kui wähhä woimalik,
kaks uut wiis nädalas õppetada, ja lasko lapsed õhto aial ue laulo esimesesed
salmid pähhä õppida. Kui salmid enne peas, siis hakkab wiis hõlpsaste pähhä.
Kui woimalik on, katsko koolmeister monned iggapawased kolipoisid Alti heäle
peäle õppetada, et katsmise päwal sünnib kofko laulda.

Päwa lõppetuseks saab weel üks lühikenne õhtoluggeminne petud.

III. Redesest kolipiddamisest ehk katsmise päwast.

(Kui õppetaja sowib, wiis ka nelja-päaw katsmise päwaks jada).

Ëgga ku esimesel reedel (Mardi päwast Jürri päwani) peab koolmeister
Kirriko Wõõrmõndri seltsis waewaks wõtma, korra pärast, tallude kaupa, keik
ommad kohhad läbbi käia, et ka wäetimid lapsed, kes ei sa weel koli toa jure
kofko tulla, katsmise alla jäwad, ning et ka wannematele saaks sowitud, et
ikka piisofeste eest illusti hoolt kandwad, nenda kui wagga ristirahwa kohhus on.
Kui wannemad ka koolmeistri ees wõtwad ramatust luggeda, ühhes tunnistus-
seks et neilgi Jummala sanna armas, siis tulles sedda heaks kita, ja wagga
armaks arwata.

Koliwannem peab kowwaste peäle käima, et seitsmeaastased lapsed ei üh-
heski maias õppetamatta ei pea seisma.

Ëgga ku teisil, kolmandamal ja neljandal reedel tulleswad keik kängemad
lapsed koli toa jure kofko katsmisseks. Ramato luggemisse polest ei olle mitte
tarwis, igga ford keiki katsuda, waid saab kül sest, kui koolmeister ikka neid tag-
gasunnib, kes laisad ehk rummalad, ja teised wahhest agga katsub, et nemmadki
laisaks ei jä.

Siis Katekismusse Peatük, mis selle nädala jauks antud, saab läbbiküssitud.

Piibli Luggud sawad korra pärast järrel kulatud ja laste mele tulletud.

Laulo wiisid sawad katsitud ja ued jure õppitud, ning, kui wähhä woim-
alik, ka mitme heäle laulud.

Ëgga rede saab lastele üks laul nimmetud, selle esimesesed salmid nemmad
kõddo peawad pähhä õppima, et tulleswad reedel wiisid järrel kofko laulda.

IV. Pühhapawasest kolilaste laulmisest.

Ëgga pühha päaw, ni hästi kui kui talwe aeg, peab, seätud korra pär-
rast, üks koolmeister omma lauljatega kirrikus ollema, ja Jummala tenistusse
lõppetuseks kori peält ühhe õppitud kirrikolaulo laulma. Kui wähhä woimalik
on, katsko koolmeister, et saaks nelja heäle laulud.